

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER

DEFİTER NOTLARI

KÜLTÜR VE MİRAS

ONUR AKMEŞE

5. SINIF

KAZANIMLAR

1. Somut kalıntılarından yola çıkarak kadim uygarlıkların insanlık tarihine katkılarını fark eder.
2. Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânlar, nesneleri ve eserleri tanır.
3. Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.
4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.
5. Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir.

2

TARİHE YOLCULUK

Sizinle bu konumuzda çok eski zamanlara uzun bir yolculuk yapacağız.

Önce bazı kavram ve bilgileri öğrenelim.

MİLAT

- Hiz. İsa'nın doğumu "milat" (başlangıç) olarak kabul edilmiş ve bu tarih 0 (sıfır) olarak alınmıştır.
- Hiz İsa'nın doğumundan önceki yıllara milattan önce (MÖ), sonraki yıllara ise milattan sonra (MS) denilmiştir.
- Şuan milattan sonra 2022 yılındayız. Peki ya milattan öncesi?

TARİH

- Olayları yer ve zaman göstererek neden sonuç ilişkisi içerisinde belgelere dayanarak anlatan bilim dalıdır.
- Tarihi olayların daha kolay anlatılması için zaman, Yüzyıllara ve Çağlara ayrılmıştır.

Tarih **YAZININ BULUNMASIYLA** başlar.

Yüzyıl (Asır)

- Yüz yıllık zaman dilimine denir.

Kazanım: Somut kalıntılardan yola çıkarak kadim uygarlıkların insanlık tarihine katkılarını fark eder.

Yüzyıl Hesaplama

- Bir tarihin hangi yüzyılda olduğunu bulmak için;

Tarih 4 rakamlı ise;

Son iki rakam silinir ve ilk iki rakam 1 ile toplanır.

$$\begin{array}{r} \cancel{1881} \\ 18+1=19.yy \end{array}$$

Tarih 3 rakamlı ise;

Son iki rakam silinir ve İlk rakam 1 ile toplanır.

$$\begin{array}{r} \cancel{571} \\ 5+1=6.yy \end{array}$$

NOT: 1 ve 2 rakamlı tüm tarihler 1. yüzyıldadır.

ANADOLU VE MEZOPOTAMYA UYGARLIKLARI

Üzerinde yaşadığımız Anadolu toprakları ve yakınımızda yer alan Mezopotamya coğrafyası olumlu iklim şartları, tarım arazilerinin verimliliği vb. olumlu faktörler nedeniyle onlarca devlete ev sahipliği yapmıştır

Bu konumuzda 5 tane
Anadolu, 3 tane ise
Mezopotamya
Uygarlığı'nın insanlık
tarihine katkılarını
inceleyeceğiz.

FİLHU-BAS Kodlamasıyla İsimlerini Ezberleyebilirsin.

ANADOLU UYGARLIKLARI

- Anadolu; elverişli iklim koşullarına, zengin su kaynaklarına yakın bereketli ovalara ev sahipliği yapması ve önemli ticaret yollarının geçtiği bir bölgede bulunmasından dolayı dünyanın en eski ve en önemli yerleşim merkezlerinden biri olmuştur.
- Konya yakınlarında bulunan **Çatalhöyük**, dünyanın bilinen eski yerleşim yerlerinden biridir.
- Son dönemlerde yapılan arkeolojik kazılarla ortaya çıkarılan Şanlıurfa yakınlarındaki **Göbeklitepe** de dünyanın bilinen en eski ibadet merkezlerinden biridir.

HİTİTLER

- Anadolu'da kurulmuş ilk uygarlıktır.
- Başkenti Çorum yakınlarındaki Hattuşa'tır (Boğazköy).
- Devleti Kral yönetir.
- Kral, Başyargıç, Başrahip ve Başkomutan görevlerini yerine getirir.
- Hitit Kraliçelerine **Tavananna** denir.
- Tavananna devlet yönetiminde söz sahibiydi.
- Devlet işleri **Pankuş** adı verilen mecliste görüşülürdü.
- Çok tanrılı bir din anlayışı vardır. Bu nedenle "**Bin Tanrı İli**" de denir.
- Mısırlarla Tarihteki **ilk yazılı antlaşma** olan **Kadeş Antlaşması**'nı imzaladılar.
- Tanrılara hesap vermek amacıyla **Anal** adı verilen yıllıklar yazdılar.
- Anallarda, olayların iyi ya da kötü diye ayırmaksızın yazılması, Objektif (Tarafsız) tarih yazıcılığının yapıldığını gösterir.

FRİGLER

- Başkenti Ankara Polatlı yakınlarındaki Gordion'dur.
- En Önemli Kralları **Midas**'tır.
- En önemli Tanrısı Bereketi simgeleyen **Kibele**'dir.
- **Fibula** adı verilen çengelli iğneler yapmışlar. Friglerin FİBULA yapmaları madencilik alanında geliştiklerini gösterir.
- **Tapates** adı verilen halı ve kilimleri önemlidir. Friglerin TAPATES halıları yapmaları dokumacılık alanında geliştiklerini gösterir.
- Kralları için tepe şeklinde yığma mezarlar yapmışlar. Bu mezarlara **Tümülüs** denir.

NOT: Kralların, Tümülüs denen mezarlara değerli eşyaları ile birlikte gömülmeleri Ölümünden sonraki yaşama (ahiret inancı) inandıklarını kanıtlar.

Dikkat: Frigler saban kıranı ve öküz öldüreni ölüm cezası ile cezalandırmışlardır. Bu durum **TARIMA** önem verdiklerini kanıtlar.

LİDYALILAR

- Başkentleri, Manisa yakınlarındaki Sard (Sardes) şehridir.
- Ticaretle uğraşmışlar, ticareti geliştirmek için Mezopotamya'ya kadar uzanan **Kral Yolu**'nu yapmışlardır.
- **Parayı** icat ederek takas usulüne son vermişlerdir. Böylece ticaret hem hızlanmış hem de kolaylaşmıştır.
- Toprakları tarım ve hayvancılığa elverişlidir.
- Zengin maden yataklarını işleyerek zenginleşmişlerdir.
- Orduları paralı askerlerden oluştuğu için uzun süre yaşayamamışlardır.

İYONLAR

- Ege denizi kıyısındaki şehirlerde (Efes, Milet, Foça, Bodrum, İzmir) kurulmuşlardır.
- Belli bir merkezleri yoktur.
- **Polis** adı verilen şehir devletleri halinde yaşamışlardır.
- Denizcilikle uğraşmışlar ve deniz ticaretinde ilerlemişlerdir. Deniz aşırı ticaret kolonileri kurmuşlardır.
- **Özgür düşünce** gelişmiştir. Bu durum bilim ve felsefede ilerlemelerini sağlamıştır.
- Tarihte Herodot, matematikte Pisagor, felsefede Tales, edebiyatta Homeros, tıpta Hipokrat o dönemde yetişmiş ünlü bilim adamlarıdır.
- Artemis Tapınağı, Celsus (Selsus) Kütüphanesi ve Efes Antik Tiyatrosu İyonlardan günümüze kalan önemli eserlerdir.
- İlyada ve Odessa destanları İyonlara ait önemli eserlerdir.

URARTULAR

- Van Gölü ve çevresinde kurulmuştur.
- Başkentleri Tuşpa'dır.
- Taş işçiliği, Madencilik, Kuyumculukta ileri gitmişlerdir.
- En önemli eserleri Van Kalesi ve Şamran Kanalı'dır.
- Eserlerini taştan yaptıkları içingünümüze kadar gelebilmiştir.
- Sulama kanalları yapmaları tarımla uğraştıklarını gösterir.
- Mezarları oda biçiminde yapmışlardır Bu durum ahiret inancı olduğunu gösterir.

MEZOPOTAMYA UYGARLIKLARI

- Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan bölgeye Mezopotamya denmiştir.
- Mezopotamya'da ilk çağda Sümer, Babil ve Asur uygarlıkları yaşamıştır.

SÜMERLER

- **Dünyanın bilinen ilk uygarlığıdır.**
- **Site** denilen şehir devletleri şeklinde yaşadılar.
- Başkentleri yoktur.
- En önemli şehir devletleri **Ur Uruk, Lagaş**'tır
- **Patesi** ya da **ensi** adı verilen Rahip Krallar tarafından yönetildiler.
- **Tekerleği** buldular.
- **Zigurat** adı verilen 7 katlı yapılar inşa ettiler.
- Zigguratlar'ın alt katları Depo-Kiler, orta katlar Eğitim ve ibadet yeri, üst katlar ise **Gözlemevi (rasathane)** olarak kullanıldı. Bilimsel çalışmalar yapmışlardır.
- **Yazıyı** bularak Tarihi devirlerin başlamasını sağladılar. (Çivi Yazısı)
- Ay yılı esasına dayalı **Takvimi** buldular. Sümerlerin Takvimi bulması Astronomi ile uğraştıklarını gösterir.
- İlk yazılı kanunlar olan **Urugakina Kanunları**nı yaptılar.

BABİLLER

- Başkenti Babil'dir.
- Mimari alanında geliştiler.
- En Önemli Mimari eserleri ; Babil Kulesi, Babil'in Asma Bahçeleri, İhtar Kapısı'dır.
- **"Hammurabi Kanunları"** olarak bilinen, Mezopotamya'nın en gelişmiş yasalarını hazırlamıştır. Bu yasalar **"kısasa kısas"** esasına dayanırdı. Bu esasa göre işlenen suç, işleyene aynen uygulanırdı.

ASURLAR

- Başkenti Ninova'dır.
- Kütüphanecilik ve kara ticaretinde gelişmişler.
- **Dünyanın ilk kütüphanesini** başkent Ninova 'da açtılar.
- Hititlerle yaptıkları ticaret sayesinde **yazıyı Anadolu'ya taşıdılar.** Böylece Anadolu'nun tarihi devirlere girmesini sağladılar.
- **Karum** adı verilen ticaret merkezleri kurmuşlardır.
- Kayseri Kültepe'de Asurlulara ait kil tabletler bulunmuştur.
- Haberleşmeyi sağlayan postacılar kullandılar.
- Asurlar eğitim ve bilime önem vermişlerdir.

Not: Anadolu ve Mezopotamya uygarlıkları konusunda geçen kavramların görsellerine 2. ünite 1. slaytı üzerinden ulaşabilirsiniz.

Bu konudan soru çıktı mı?

2012-2022 yılları arasında bu konudan toplam **13 SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 1 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

Kazanım: Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesneleri ve eserleri tanıtır.

GÜZEL ÜLKEM

- Anadolu, binlerce yıl İyonlar, Lidyalılar, Hititler, Urartular, Bizans, Selçuklular, Artuklular, Osmanlı devleti gibi bir çok devlete ev sahipliği yapmıştır
- Bu nedenle farklı uygarlıklara ait bir çok tarihi eser vardır. Ayrıca birçok doğal güzelliğe de sahiptir.**

Ülkemiz doğal varlık ve tarihi eser bakımından oldukça zengindir.

DOĞAL VARLIKLAR

- Doğada insan etkisi olmadan oluşan vadi, göl, deniz, plato gibi gezip görülebilecek unsurların tümüne **"doğal varlık"** adı verilir.

Bu doğal varlıklar her yıl binlerce turist tarafından ziyaret edilir. Doğal varlıkları koruyup bu noktada duyarlı davranmak etkin bir vatandaş olarak hepimizin görevidir.

Ülkemizdeki Doğal Varlıklar

Pamukkale / DENİZLİ
Peribacaları-Kapadokya / Nevşehir
Uzun Göl / TRABZON
Manyas Kuş Cenneti / BALIKESİR
Fethiye Ölüdeniz / MUĞLA
Düden Şelalesi / ANTALYA
İHLARA VADİSİ / AKSARAY
Ayder Yaylası / RİZE
Damlataş Mağarası / Antalya
Tortum Şelalesi / ERZURUM
Yedigöller Milli Parkı / Bolu
Manavgat Şelalesi / Antalya
Cennet-Cehennem Mağaraları / Mersin

TARİHİ VARLIKLAR

- Geçmiş uygarlıklar ve insanlar tarafından yapılan eski kalıntı veya yapılara **"Tarihi Varlık"** denir.

Tarihi Mekan

- Geçmişte yaşamış insan topluluklarına ait kalıntıların bulunduğu yapı ve alanlara **"tarihî mekân"** adı verilir.
- Celsus Kütüphanesi-Efes Antik-Kenti İzmir
- Hattuşaş-Çorum

Tarihi Eser-Yapı

- Geçmişte yaşamış insanların farklı alanlardaki ihtiyaçlarını karşılamak için yaptıkları ve günümüze kadar ulaşan han, köprü, cami, kilise gibi yapıların tamamına **"tarihî eser"** adı verilir.
- Selimiye Camii-Edirne
- Nemrut Heykelleri-Adıyaman
- Artemis Tapınağı-İzmir
- Sümela Manastırı-Trabzon
- Aspendos Tiyatrosu-Antalya
- Truva Antik Kenti-Çanakkale
- Zeugma Antik Kenti-Gaziantep
- Balıklı Göl-Şanlıurfa
- Safranbolu Evleri-Karabük
- İshakpaşa Sarayı-Ağrı
- Kız Kulesi-İstanbul
- Çanakkale Şehitleri Abidesi-Çanakkale

Kazanım: Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesneleri ve eserleri tanıtır.

Tarihi Nesne

- Geçmişte yaşamış uygarlıklardan kalan alet ve araçlara “tarihî nesne” adı verilir. Arkeolojik kazılar sonucunda ulaşılan kap, kacak, vazo, takı, kılıç ve tarım aleti gibi araçlar tarihî nesnelere örnek olarak gösterilebilir.
- Tarihî nesneler müzelerde sergilenir.

NOTLAR

- Ülkemizde tarihi eserlerin korunmasında ve tanıtılmasında yetkili birim Kültür ve Turizm Bakanlığıdır.
- Birleşmiş Milletlere bağlı olarak kurulan UNESCO da dünyadaki önemli eserleri miras listesine alarak koruma altına almıştır.

Etkinlik Boşluk Doldurma

Mimar Sinan'ın ustalık eseri olarak adlandırılan Selimiye Camii ilimizdedir.

Geçmişte yaşamış uygarlıklardan kalan alet ve araçlara denir.

Peri Bacalarıyla ünlü Kapadokya ilimizin sınırları içerisinde yer alır.

İnsan eli değmeden, kendiliğinden oluşan güzelliklere denir.

Efes Antik Kenti ilimizde yer almaktadır.

Tarihi Nesne

Denizli

Nevşehir

Doğal Varlık

İzmir

Edirne

Ekstra Notlar

Bu konudan soru çıktı mı?

2012-2022 yılları arasında bu konudan toplam **10 SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 2 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

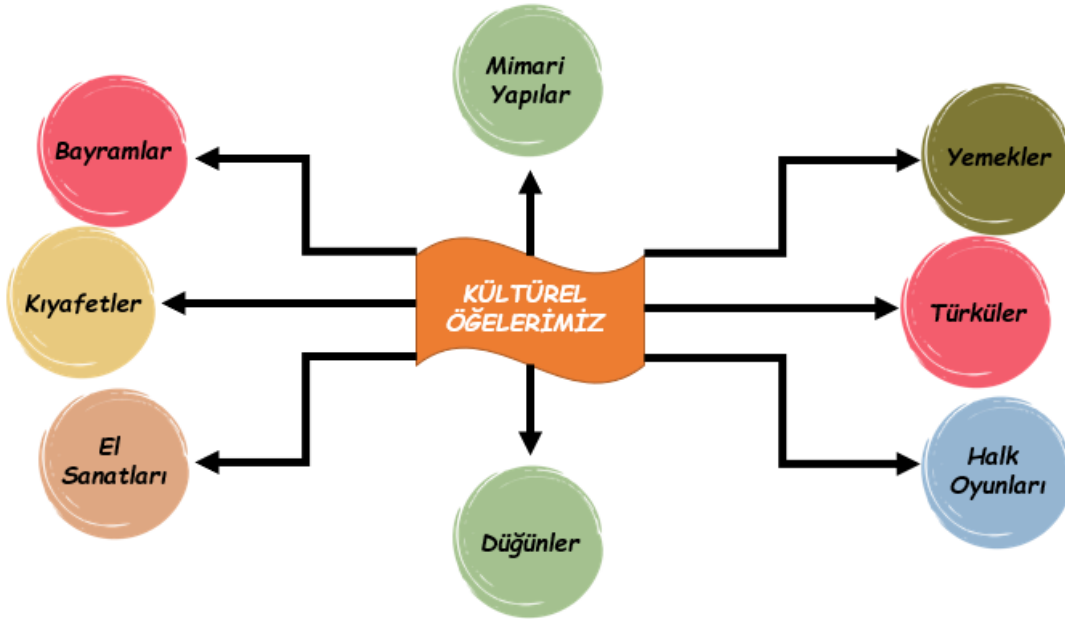
Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

Kazanım:

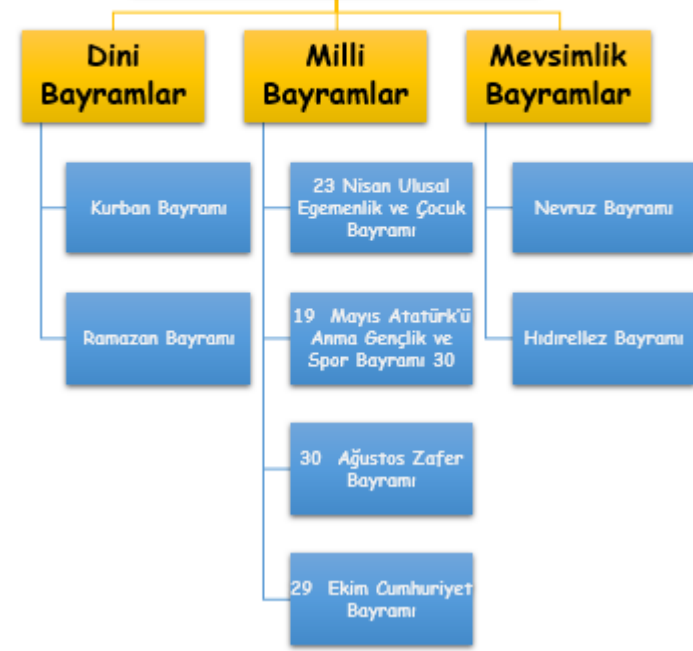
Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.

KÜLTÜR

- Bir toplumun geçmişten günümüze taşıdığı gelenek, görenek, örf ve âdetler gibi manevi değerler ile yemek, kıyafet, halk oyunları gibi maddi unsurların tamamına “**kültür**” adı verilir.
- Kültür toplumdan topluma farklılık gösterir.
- Kültür ülke içinde bile farklılık gösterebilir.
- Kültür sürekli fakat zaman içinde değişikliğe uğrayabilir.

Bayramlarımız

Dini Bayramlarımız

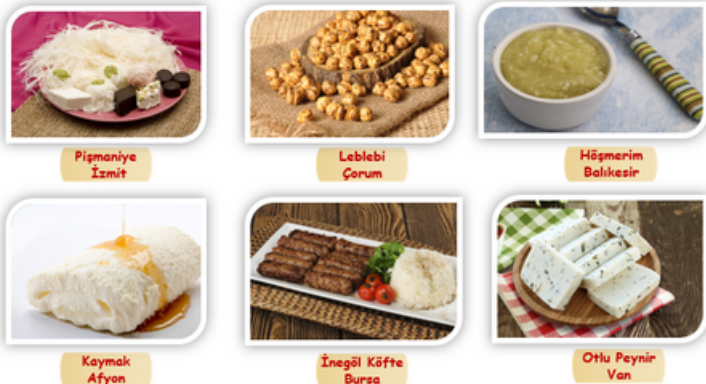
- Dinî bayramlarımız olan Ramazan ve Kurban Bayramlarında aileler, akrabalar, komşular bir araya gelir. Küçükler büyükleri ziyaret eder, küskünler barışır. B
- Bayramlarda insanlar en güzel kıyafetlerini giyerler. Gelen konuklar için yemekler yapılır. El öpen çocuklara harçlıklar, hediyeler verilir.
- Milletçe kutladığımız bu bayramlar, toplumdaki birlik ve beraberlik ruhunu güçlendirir. Sevgi, saygı, yardımlaşma ve dayanışmayı artırır.

Milli Bayramlarımız

- Millî bayramlarımız, Millî Mücadele Dönemi'nde kazandığımız önemli başarıları simgelemektedir.
- Her yıl ülkemizde coşku ile kutlanan bu bayramlar birlik ve beraberliğimizi güçlendirip geleceğe umutla bakmamızı sağlar.

Yemeklerimiz

- Kültürümüzün en önemli öğelerinden biri geleneksel yemeklerimizdir.
- İklim ve coğrafi özellikler geleneksel yemeklerin ülkemiz genelinde farklılık göstermesine neden olmuştur. Örneğin ülkemizde balıkçılığın en çok yapıldığı Karadeniz kıyılarında yemek kültürü balık çeşitlerine dayanır. Hamsi tava ve hamsili pilav bunlardan bazılarıdır.
- Ilıman bir iklime sahip olan ve zeytin üretimi yapılan İzmir, Aydın ve Muğla gibi şehirlerimizde ise yemek kültürü zeytinyağlı sebze yemeklerine dayanır. Zeytinyağlı fasulye, enginar, börülce bunlardan bazılarıdır.
- Buğday ülkemizde en çok iç bölgelerimizde yetiştirilir. Bu yüzden Ankara, Konya, Kayseri gibi illerimizde gözleme, bazlama, yufka, mantı gibi ürünler çokça tüketilir. Hayvancılığın yaygın olarak yapıldığı yerlerde ise et yemekleri ön plana çıkar. Şanlıurfa ve Mardin kebabları, büryan bunlardan bazılarıdır.

Kazanım: Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.

Halk Oyunlarımız

- Ülkemizde farklılık gösteren başka bir kültürel öge de halk oyunlarımızdır.

HORON

Trabzon, Rize, Artvin gibi şehirlerimizde oynanan "horon", bölge insanının hareketli yaşamını yansıtır. Kemeçe eşliğinde oynanan oyunda erkekler mintan, kara cepken ile zıpka adı verilen bir pantolon giyerler.

HALAY

Gaziantep, Şanlıurfa, Kahramanmaraş, Diyarbakır gibi şehirlerimizde oynanan yöresel oyuna "halay" adı verilir.

ZEYBEK

Ege kıyılarında oynanan halk oyununa ise "zeybek" adı verilir. Zeybek, tek kişi ile oynandığı gibi grup hâlinde de oynanabilir. Zeybek oynayanların başındaki kişiye "efe" adı verilir. Oyun, grupla oynandığında oyuncular çember şeklinde dizilir. Eller, baş hizasına gelecek şekilde kollar yukarıya doğru kaldırılır.

ÇAYDA ÇIRA
Elazığ yöresine ait
bir halk oyunudur.
Her iki elde mumlu
bir tabakla oynanır.

HORA
Trakya yöresinde
oynanan bir oyundur.
Elele tutuşarak
oynanır. Davul zurna
eşlik eder.

BAR
Erzurum ait bir halk
oyunumuzdur.
Genellikle Davul zurna
eşliğinde, açık havada
oynanan bir oyundur.

El Sanatlarımız

Geleneksel el sanatlarımız da kültürel bir zenginliğimiz olup bölgeler arasında farklılık gösterir. Bu farklılığın oluşmasında hem doğal kaynaklar hem de ihtiyaçlar etkili olmuştur.

TELKARİ

Gümüşün ince bir şekilde işlenmesi esasına dayanan telkârî sanatı, Mardin ilimizle özdeşleşmiştir.

ÇİNİCİLİK

Pişirilmiş killerin ince bir ustalıkla boyanması esasına dayanan çinicilik, Türk sanatında önemli bir yer tutar. Çinicilik denildiğinde akla gelen ilk yerlerden biri İznik'tir. İznik'te üretilen çiniler birçok cami, saray, medrese, türbe gibi eserin duvarlarını süslemiştir.

HALICILIK

Halıcılık, Türklerin en eski sanat dallarından biri olup zaman içerisinde gelişerek günümüze kadar ulaşmıştır. Dünyanın en eski halılarından biri olan Türklere ait Pazırık Halısı yaklaşık 2.300 yıllıktır.

Kazanım: Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.

Ebru

ÇÖMLEKÇİLİK

BAKIRCILIK

Mimari Yapılarımız

Bursa Cumalıkızık Evleri

Karabük Safranbolu Evleri

Eskişehir Odunpazarı Evleri

Düğünlerimiz

Düğünlerdeki bazı uygulamalarda farklılıklar görülse de ülkemizin her yerinde düğünler aynı coşku ile kutlanır. Kına geceleri düzenlenir. Gelen konuklar için hazırlıklar yapılır. Davul zurna eşliğinde oyunlar oynanıp halaylar çekilir.

Bu konudan soru çıktı mı?

2012-2022 yılları arasında bu konudan toplam 7 **SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 3 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

KÜLTÜRÜMÜZÜ TANIYALIM

“Mutluluklar paylaşıldıkça çoğalır, acılar paylaşıldıkça azalır.”

- İnsanların bir arada yaşamasını sağlayan temel etkenlerden biri de kültürel unsurlardır.
- İnançlarımız, ortak değerlerimiz, bayrak ve vatan sevgimiz, bayramlarımız; kültürümüzü zenginleştirmekte ve millî birliğimizi güçlendirmektedir.
- Kültürel unsurlar; milletin kaynaşmasını, dayanışmasını, birlik ve beraberlik içinde yaşamasını sağladığı için önemlidir.
- Dinî, millî veya mevsimlik bayramlarımız bir arada yaşamamıza katkı sağlayan kültürel öğelere örnektir.
- Bayramlar toplumu oluşturan bireylerin ortak duygu ve düşüncelerle hareket etmesini sağlar.
- Birlik ve beraberliğimiz, sevgi ve saygı duyguları bayramlarda güçlenir. Millî bayramlarımız, Kurtuluş Savaşı yıllarında kazandığımız başarıları simgelemektedir.

Nevruz

- Nevruz, her yıl 21 Mart tarihinde mevsimlik kutlanan bir bayramımızdır.
- Nevruz Bayramı “baharın müjdecisi” olarak bilinir. Nevruz “yeni gün” anlamına gelir.
- Nevruz’un, Anadolu’da ve Orta Asya’da köklü ve zengin bir kültürel geçmişi bulunmaktadır. İnsanlarımız bu bayramda birlik ve beraberlik içinde hareket eder.

Hıdırellez

- Hıdırellez, her yıl 6 Mayıs tarihinde kutlanan mevsimlik bir bayramımızdır. İnsanlar bu bayramı kutlamak için bir araya gelir, oyunlar oynar, yemekler yer ve sohbet eder.

Düğünler

- Düğünler geçmişten günümüze yüzyıllar boyunca süregelen geleneklerimizin yaşatıldığı değerlerimizdir. Düğünler ülkemizin her yerinde aynı coşku ve mutlulukla yapılır.
- Gelen davetlilerin kaynaşmasını sağlar, birlik ve beraberliğini güçlendirir. Düğünlerde yöreden yöreye değişen maniler söylenir, müzik eşliğinde türküler okunur. Davul zurna eşliğinde halaylar çekilir. Evlenenlerin mutluluğu için dualar edilir.

Halk oyunları

- Birlikte oynanan halk oyunları kişiye kaynaşmayı, beraber hareket etmeyi, paylaşmayı öğretir. Zengin bir kültüre sahip ülkemizin hemen her yöresinde farklı halk oyunları oynanır. Düğün, nişan, asker uğurlama, sünnet ve millî bayram gibi merasimler halk oyunlarımızın sergilendiği başlıca yerlerdir.

Asker uğurlamaları

- Türk kültüründe askerliğe büyük bir önem verilir. Halk arasında ordu “peygamber ocağı” olarak adlandırılır. Asker uğurlamaları da toplumdaki birlik ve beraberliği artıran kültürel öğelerimizdendir.
- Askere gidecek Mehmetçiklerin ellerine kınalar yakılır. Askere gidecek kişi için yemekler verilir. Eş, dost ve akrabalar bu yemeklere katılarak gurur ve mutluluğu paylaşırlar.

Türkülerimiz

- Türkülerimiz de ortak kültürümüzün önemli bir parçasıdır.
- Türklere ait anlamına gelen türkû; milletimizin acılarını, mutluluklarını, sevinçlerini, hüznlerini ve yaşamışlıklarını yansıtır.

Kazanım: Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.

- Türk'e ait anlamına gelen türkü milletimize özgüdür. Türkülerin her birinin bir hikâyesi vardır. Göç, askerlik, sevgi, hasret gibi pek çok konu türküye dönüşmüştür.
- Türküler ülkemizin farklı yörelerinin kültürel özelliklerini yansıtır.
- Türküler, mutlulukları, hüznüleri bir arada yaşayan halkımızın ortak anıdır. Kültürümüzün öğelerinden biri olan türkü, bizi birleştirir ve ortak duygularda buluşturur.

Gelenek ve Göreneklerimiz

- Gelenek ve Göreneklerimiz de kültürel unsurlarımızdandır. Bir toplumun nesilden nesile aktarılan alışkanlıklarına, davranışlarına ve yaşam tarzlarına gelenek ve görenek adı verilir.
- Gelenek ve görenekler toplumda birlik ve beraberliğin; huzur ve barış ortamının oluşmasında, sürdürülebilmesinde de etkilidir. Yeni doğan bebeği görmeye gitme, asker uğurlama, kız isteme, hasta ziyaret etme, büyüklerin elini öpme, nişan ve düğün merasimleri yapma gelenek ve göreneklerimiz arasında sayılabilir.

Etkinlik

Boşluk Doldurma

Baharın müjdecisi olarak adlandırılan mevsimlik bayram 'dur.

Geçmişten günümüze kadar gelen gelenek görenek örf adet gibi özelliklere denir.

Bireyin ya da toplumun acılarını, sevinçlerini vb. dile getiren, kendine özgü bir ezgiyle söylenen şarkılara denir.

Kültür öğeleri insanlar arasındaki duygularını artırır.

Düğün, asker uğurlaması vb. özel günlerde oynanan oyunlara denir.

www.akmeseonur.com

Kültür

Dayanışma

Türkü

Nevruz

Halk Oyunları

Hıdırellez

Ekstra Notlar

Bu konudan soru çıktı mı?

2012-2022 yılları arasında bu konudan toplam 1 **SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 4 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KÜLTÜRÜMÜZ

İnsan yaşamında meydana gelen değişim ve teknolojiadaki gelişmeler, kültürel unsurların da değişmesine yol açar.

DİKKAT: Kültür, geçmişten günümüze aktarılırken zaman içinde değişimlere uğrayabilir. Bazı kültürel unsurlar zaman içinde yerini yepyeni değerlere bırakabilir.

Kültürümüzde meydana gelen değişimler

1. Geleneksel seyirlik oyunlarımız kültürel değişimlerden payına düşeni almaktadır. “Gölge oyunu” ve “orta oyunu” seyirlik oyunlarımızdan bazılarıdır. “Karagöz ve Hacivat” olarak da bilinen gölge oyunu, geriden ışıkla aydınlatılmış bir perde arkasında hareket ettirilen resimlerin gölgelerinden yararlanılarak oynatılan bir oyundur. Günümüzde seyirlik oyunların yerini evdeki televizyonlarımız, sinema ve tiyatro salonları almıştır.
2. Misafirperverlik bizi biz yapan, asırlardır süren kültürel değerlerimizdendir. Evimize gelen misafirlerimizi en iyi şekilde ağırlamaya çalışırız. Onlara ikramlarda bulunuruz. Misafirlere kolonya sunmak da geleneklerimizden biridir.
3. Ülkemizde 1880’lerde üretilmeye başlanmış ve hızla kullanımı yayılmıştır. Kolonyadan önce ülkemizde misafirlere gül suyu sunulurdu. Ferahlatıcı özelliğiyle, gül suyu ile yaptığı yarışa kazanan kolonya, günlük yaşamımızdaki yerini aldı. Ancak gül suyu eskisi kadar çok kullanılsa da günümüzde kullanılmaya devam ediyor.
4. Eskiden konuklara geleneksel tatlımız olan lokum ve Türk kahvesi ikram edilirken günümüzde daha çok şeker ve çikolata ikram edilmektedir. Günümüzde ikram geleneğimizdeki süreklilik devam ederken ikram ettiğimiz ürünlerde değişim yaşanmıştır.

5. Geçmiş binlerce yıl öncesine uzanan çay, ilk olarak Çin’de tüketilmeye başlandı ve zamanla dünyaya yayıldı. Türkiye de çaydan vazgeçmeyen ülkelerden biridir. Ülkemizde çayın geçmişi çok eskilere dayanmıyor aslında. 1930’larda Rize’de Ziraat Mühendisi Zihni Derin’in çalışmalarıyla üretimi yaygınlaştı. Bu yıllarda kahve kadar tüketimi yaygın değildi.
6. Kış mevsiminde yanımızdan eksik etmediğimiz kâğıt mendillerin kullanımı çok eskilere dayanmıyor. Kâğıt mendillerin yaygınlaşmasından önce renk renk, desen desen kumaş mendiller kullanılırdı.
7. Kültürümüzdeki değişim dansları da etkilemiştir. Eskiden halk oyunları oynanırdı ama günümüzde bunlara modern dans türleri de eklenmiştir.
8. Mimari yapı türlerimizde de değişim yaşanarak ahşap, taş ve kerpiç evlerin yerini daha çok yüksek katlı beton evler almıştır.

Bu konudan soru çıktı mı?

2012-2022 yılları arasında bu konudan toplam **2 SORU** çıkmıştır.

Tekrar ve Etkinlikler

Bu konuyu 2. Ünite 4 numaralı slayttan tekrar edip, slayt sonundaki etkinlikleri çözünüz. Öğretmeniniz Whatsap üzerinden gönderebilir.

Çıkmış Sorular- Günün Kavramları

Bu konunun çıkmış sorularına ve günün kavramlarına www.akmeseonur.com sitesinden ulaşabilirsiniz.

